

34

27. apríl

L Ö G

um breyting á lögum nr. 67 5. júní 1947, um eignakönnun.

HANDIAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

1. gr.

Aftan við 3. málsg. 17. gr. laganna bætist:

Nú gerir skattgreiðandi ekki fulla grein fyrir, á hvaða ári eignaraukinn hefur myndast, og getur framtalsnefnd þá skipt því, sem umfram kann að verða, jafnt á skattárin 1942—46 og reiknað skatt af hverjum hluta sem viðbótartekjum og viðbótareign fyrir hvert ár, þó þannig, að skatturinn fyrir öll árin nemi ekki minna en 20%, ef undandreginn eignarauki er 45—60 þús. kr., og 25% af því, sem þar er fram yfir. Ákvæði þessi gilda einnig um eignarauka, sem til hefur orðið fyrir 1. janúar 1940, en þá þó þannig, að sannist ekki, hvaða ár tekjuundandráturinn, sem hefur myndað eignaraukann, hefur átt sér stað, skal skipta honum á árin 1936—40.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 27. apríl 1950.

Steingrímur Steinþórsson.

Jón Pálmason.

Þórður Eyjólfsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

35

27. apríl

L Ö G

um verðlag, verðlagseftirlit og verðlagsdóm.

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

I. KAFLI

1. gr.

Ríkisstjórnin skipar verðgæzlustjóra á þann hátt, er síðar greinir í lögum þessum, til þess að hafa eftirlit með verðlagi í landinu.

2. gr.

Verðgæzlustjóri skal skipaður með eftirfarandi hætti:

Stjórnir Alþýðusambands Íslands, Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, Far-

manna- og fiskimannasambands Íslands, Kvenfélagasambands Íslands, Landssambands iðnaðarmanna, Landssambands isl. útvegsmanna og Stéttarsambands bænda tilnefna hver um sig einn mann í nefnd, sem gerir tillögur um, hver skuli skipaður verðgæzlustjóri.

Afl atkvæða ræður úrslitum í nefndinni. Ef atkvæði eru jöfn, sker ríkisstjórnin úr.

Ríkisstjórnin skipar verðgæzlustjóra samkvæmt tillögum nefndarinnar, og verðgæzlustjóri ræður starfsmenn sína og trúnaðarmenn í samráði við hana.

3. gr.

Verðgæzlustjóri skal hafa eftirlit með því, að verðlagsákvæðum fjárhagsráðs sé hlýtt.

Hann annast allan daglegan rekstur í sambandi við verðlagseftirlitið.

Hann skal vekja athygli fjárhagsráðs á því, ef sams konar eða svipuð vara er löglega seld með mismunandi verði, svo að fjárhagsráð geti beint innkaupum þangað, sem þau eru hagkvæmust.

Skýlt er verðgæzlustjóra að gera rækilegan samanburð á verðlagi og gæðum íslenzkra iðnaðarvara og sams konar vara, sem hægt er að fá erlendis frá. Ársfjórðungslega gefi verðgæzlustjóri fjárhagsráði skýrslu um athuganir þessar. Skýrslan beri með sér, hver fyrirtæki innlend standist samanburð við útlönd og sé hagfelldast, að annist framleiðslu á þeim höfuðnaðsynjum, sem þjóðin þarfnast frá iðnaðinum.

4. gr.

Fjárhagsráð skal ákveða hámarksverð á hvers konar vörur og verðmæti, þar á meðal hámark álagningar umboðslauna og annarrar þóknunar, er máli skiptir um verðlag í landinu.

Verðlagsákvæðanir allar skulu miðaðar við þörf þeirra fyrirtækja, er hafa vel skipulagðan og hagkvæman rekstur.

Fjárhagsráð getur úrskurðað um hverja þá kostnaðarliði, er máli skipta um verðlagningu á vörum.

Þá getur fjárhagsráð og ákveðið gjöld fyrir flutning á landi, sjó og lofti, þar með talin farmgjöld og afgreiðslugjöld, enn fremur greiðslur til verkstæða og annarra verktaka fyrir alls konar verk, svo sem pípu- og raflagnir, smíðar, málningu og veggfóðrun, saumskap, prentun og því um líkt. Enn fremur getur fjárhagsráð ákveðið hámarksverð á greiðasölu, veitingum, fæði, snyrtingu, fatapressun, aðgöngumíðum að almennum skemmtunum og öðru slíku.

Ákvæði þessarar greinar taka ekki til vörutegunda, sem verðlagðar eru samkvæmt sérstökum lögum, né heldur til vöru, sem seld er úr landi, eða launa fyrir verk, sem ákveðin hafa verið með samningum stéttarféлага.

5. gr.

Fjárhagsráð getur að meira eða minna leyti fengið ákveðnum trúnaðarmanni sínum í hendur vald til að framkvæma í sínu umboði þær verðlagsákvæðanir, sem ræðir um í 4. gr.

6. gr.

Sala á vörum milli heildverzlana innbyrðis eða smásöluverzlana innbyrðis (keðjuverzlun) er bönnuð, nema slík verzlun sé gerð án álagningar eða heildarálagnings vörunnar sé innan þeirra takmarka í heildsölu og smásölu, sem heimiluð er. Bannað er að halda vörum úr umferð í því skyni að fá hærri verzlunarhagnað af þeim síðar.

35

27. apríl

Eftir gildistöku þessara laga má verðlag ekki hækka á neinu því, sem háð er verðfættirliti samkvæmt 4. gr., nema með leyfi fjárhagsráðs. — Bann þetta gildir þó ekki um vörur, sem verðlagðar eru samkvæmt gildandi verðlagsákvæðum.

7. gr.

8. gr.

Allar verðlagsákvæðanir, sem samþykktar eru af fjárhagsráði, skulu birtar þegar í stað og ganga í gildi jafnskjótt og gilda, þar til öðruvísi er ákveðið. Ákvæðanir skulu birtar þannig, að þær verði kunnar almenningi á því verðlagssvæði, er þær ná til.

9. gr.

Verðgæzlustjóri og þeir, sem með verðlagseftirlit fara samkv. lögum þessum, geta krafist hvern sem er allra þeirra upplýsinga, skýrslna og annarra gagna, er þeir telja nauðsyn í starfi sínu, enda hvílir á þeim þagnarskylda um þau atriði, er þeir komast að í greindu starfi, og er þeim bannað að skýra óviðkomandi frá því, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum alm. hegningarlaga um opinbera starfsmenn.

II. KAFLI

10. gr.

Í kaupstöðum landsins skal sérstakur dómstóll, er nefnist verðlagsdómur, rannsaka og dæma mál út af brotum á lögum þessum.

11. gr.

Í verðlagsdómi eiga sæti 2 menn: Hlutaðeigandi héraðsdómari, sem er formaður dómsins, og einn meðdómari, sem skipaður er af dómsmálaráðherra eftir tilnefningu nefndar þeirrar, er um ræðir í 2. gr. laga þessara. Í Reykjavík er sakaðómari formaður verðlagsdómsins. Meðdómendur skulu skipaðir til eins árs. Varamenn skulu skipaðir á sama hátt og aðalmenn.

12. gr.

Dómsmálaráðuneytið tilkynnir nefnd þeirri, er stjórnir stéttasamtakanna skipa samkv. 2. gr. laga þessara, hvenær hún skuli hafa tilnefnt meðdómendur í verðlagsdóm.

Hafi ráðuneytinu ekki borizt tilnefningar nefndarinnar á tilsettum tíma, skipar dómsmálaráðherra meðdómendurna án tilnefningar.

13. gr.

Almenn skilyrði til meðdómendastarfa eru þessi:

1. Nægileg andleg og líkamleg heilbrigði.
2. Óflekkað mannorð.
3. Lögræði og fjárforræði.
4. Aldur frá 25—70 ára.

Um skilyrði meðdómenda til þátttöku í meðferð einstaks máls fer samkvæmt ákvæðum laga um meðferð einkamála í héraði, eftir því sem við getur átt.

Um vanhæfni meðdómenda dæmir héraðsdómari, en skjóta má úrlausn hans til hæstaréttar eftir reglunum um kæru.

14. gr.

Málsmeðferð fyrir verðlagsdómi fer að hætti opinberra mála.

15. gr.

Dómþing verðlagsdóms skulu vera opinber, nema dómur ákveði annað.

16. gr.

Ef ágreiningur verður milli dómara, sker atkvæði formanns úr.
Formaður gefur út dómsgerðir verðlagsdóms í nafni dómsins og með innsigli hans undir, og skulu dómarnir birtir.

35

27. apríl

17. gr.

Meðdómendur í verðlagsdómi skulu taka sama kaup fyrir starfa sinn og meðdómendur í sjúddómi.

18. gr.

Áfrýjun mála til hæstaréttar frá verðlagsdómi fer að hætti áfrýjunar opinberra mála.

19. gr.

Hver sá, er vanrækir að láta fjárhagsráði, verðgæzlustjóra eða embættis- og starfsmönnum þeim, sem þessir aðilar til þess setja, í té skýrslur þær, er honum er skylt að gefa samkvæmt ákvæðum laga þessara, skal sæta 20—200 króna dagsektum. Sá, sem gefur sömu aðilum rangar skýrslur vísitandi eða vegna vítaverðs gáleysis, sæti refsingu samkvæmt XV. kafla almennra hegningarlaga, nr. 19 frá 1940.

Brot gegn öðrum ákvæðum laga þessara, reglum eða samþykktum settum samkvæmt þeim, varða sektum allt að 200 þús. kr. Ef miklar sakir eru eða afbrot er ítrekað, skal sökunautur sæta varðhaldi eða fangelsi allt að 4 árum og sviptur atvinnurétti um stundarsakir eða fyrir fullt og allt. Upptaka eigna samkvæmt 69. gr. almennra hegningarlaga skal heimil vera.

20. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og fellur þá úr gildi III. kafla l. nr. 70 frá 5. júní 1947 og umboð verðlagsstjóra, starfsmanna hans í verðlagseftirlitinu og trúnaðarmanna, þó ekki fyrr en skipaður hefur verið verðgæzlustjóri og hann tekið til starfa.

Gjört í Reykjavík, 27. apríl 1950.

Steingrímur Steinþórsson. Jón Pálmason. Þórður Eyjólfsson.
(L. S.)

Björn Ólafsson.

L Ö G

um ónæmisáðgerðir.

36

27. apríl

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

1. gr.

Ónæmisáðgerðir, sem lög þessi taka til, eru bólusetning gegn

1. bólusótt (kúabólusetning),
2. barnaveiki,
3. taugaveiki,
4. kikhósta,
5. berklaveiki,